

Η ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ

Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου νεάνιδος.

... Αἱ καλλίτεράι μου ἡμέραι ἦσαν ἐκεῖναι κατὰ τὰς ὁποίας ἤρχετο ἡ ράπτρια. Ἐπειδὴ ἡ κατοικία μας ἦτο μικρά, ἡ γυνὴ ἐκεῖνη εἰργάζετο εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Νομίζω ὅτι τὴν βλέπω ἀκόμη τὴν καυμένην τὴν Ἑλένην νὰ κάθηται πλησίον τοῦ παραθύρου μὲ γελαστὸν πρόσωπον. Ἐνῶ ἔρραπτε μοῦ ὠμίλει περὶ τοῦ νοικοκυριοῦ της, περὶ τοῦ συζύγου της, ὅστις ἦτο διανομὴς τοῦ ταχυδρομείου, καὶ περὶ τῶν τέκνων της τὰ ὅποια ἀνέθρεψε μὲ τόσον κόπον. Μὲ τὸ θάρρος καὶ τὴν καρτερίαν της ἀπηλλάγη ἀπὸ πολλὰ βάσανα· ἀπ' οὗ δὲ μοῦ διηγείτο καμμίαν ἀπὸ τὰς περασμένας μεγάλας λύπας της, τὸ πρόσωπόν της ἠκτινοβόλει ἀπὸ χαρᾶν.

— Αἰ, τί τὰ θέλετε, ἡ εὐτυχία εἶνε δι' ὅλους, κυρία Εὐτέρπη, μοὶ εἶπεν ἡμέραν τινά... ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰμποροῦν νὰ εἶνε εὐτυχεῖς!

— Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰμποροῦν νὰ εἶνε εὐτυχεῖς! Αὐτὸ εἶνε παρηγορητικόν, καλὴ μου Ἑλένη, ἀλλὰ δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῆς ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι γεννῶνται δυστυχεῖς καὶ ἀποθνήσκουν δυστυχεῖς.

— Διότι δὲν ἀγαποῦν κανέναν· οἱ ἴδιοι πταίουν.

— Μολαταῦτα, πέρυσι ὅταν ἀρρώστησε τὸ παιδάκι σου, καὶ ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀποθάνῃ, ἂν τὸ ἀγαποῦσες ὀλιγώτερον, θὰ ἦσιν ὀλιγώτερον δυστυχεῖς.

Ἐνόουν ὅτι ἔλεγα ἀνοησίαν, ἀλλ' ἠσθανόμην μεγάλην εὐχαρίστησιν ὅσκις τὴν ἦκουα νὰ ὁμιλῇ διὰ τὸν ἑαυτὸν της καὶ τοὺς οἰκίους της.

— Ὁραῖος λογαριασμός αὐτός, μὰ τὴν ἀλήθεια! Ὁραρῶ ὅτι ἀστείρευστε μαζί μου, κυρία Εὐτέρπη. Εἶνε σὴν νὰ μοῦ λέγετε ὅτι εἶνε συμφέρον μας νὰ μᾶς κόψουν τὰ δυὸ πόδια μας διὰ νὰ οἰκονομήσωμε τὰ ὑποδήματά μας. Θὰ ἰδῆτε σὲ ἄλλο, τί εἶνε ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν. Εἶνε λύπη ἀλλὰ εἶνε καὶ χαρὰ. Ἄς ἐτολμοῦσε κανεὶς νὰ μοῦ εἰπῇ: Μὴν ἀγαπᾶς δὴ τόσον τὸ ἀγοράκι σου, κουτὴ, γιατί θὰ ὑποφέρῃς πολλὰς ἀνησυχίας. Εἰξέυρα ἐγὼ πῶς νὰ τοῦ ἀπαντήσω, ὅταν ἐκρατοῦσα ἄνω εἰς τὰ γόνατά μου τὸ καυμένο τὸ παιδάκι μου μισαποθαμμένο, καὶ ζητοῦσε μὲ τὰ δυὸ μαχαμμένα χειλάκια του ἀέρα... Τὸ πρόσωπό του ἦτανε μελανὸ καὶ τὰ χεράκια του ἄσπρα σὴν κερία... Τί νὰ σᾶς πῶ, τῶνοιθε ὁ καθεὶς πῶς ἡ μηχανὴ ἀπὸ μέσα δὲν εἰμποροῦσε περὶ νὰ δουλέψῃ. Καὶ ὅμως εἶχε καρφωμένα ἔπάνω μου τὰ δυὸ μεγάλα μάτια του... Ἐγὼ τοῦ ἐχαμογελοῦσα, ἐνοεῖται, ἀλλὰ δὲν τὸ καλοέβλεπα ἀπὸ τὰ δάκρυα ποῦ δὲν ἤθελα νὰ τὰ σκουπίσω ἐμπρὸς του καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὰ

καταπίνω. Τὶ ἄρμυρά ποῦ εἶνε αὐτὰ τὰ δάκρυα, κυρία Εὐτέρπη! Ὁ καυμένος ὁ ἄνδρας μου ἦτο γονατιστὸς ἐμπρὸς εἰς τὸ μικρὸ καὶ τοῦ ἔκαμνε χάρτινους κοκόρους καὶ τοῦ ἐτραγουδοῦσε ἕνα τραγουδάκι ποῦ τὸ ἔκαμνε ἄλλοτε κ' ἐγελοῦσε. Σὲ μερικαῖς λέξεις τοῦ τραγουδιοῦ, ὅπου τοῦ ἐνθύμιζαν κανέν ἀστεῖο πρᾶγμα, ἔβλεπε κ' ἐσηκόνοντο τὰ δυὸ ἄκρα τοῦ στόματός του καὶ τὰ μάγουλά του ἐφοῦσκωναν ὀλίγο κάτω ἀπὸ τὰ μάτια του. Γελοῦσε καὶ τότε ἀλλὰ ὅπως εἰμποροῦσε... Ἦταν μία λύπη νὰ τὸ βλέπῃς. Ἄχ! δὲν εἰμπορῶ ὅτε νὰ τὸ συλλογισθῶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, χωρὶς νὰ μοῦ ἔλθουν δάκρυα. Νά, μὲ συγχωρεῖτε.

Καὶ ἡ δυστυχὴς Ἑλένη ἐξέβαλε τὸ μανδίλι της ἀπὸ τὴν τσέπην καὶ ἤρχιζε νὰ κλαίῃ. Ἀνάμεσα εἰς τὰ δάκρυα ἐγελοῦσε κ' ἔλεγε:

— Ὅθι περᾶση... Δὲν εἶνε τίποτε... Τί ἀνόνητη ποῦ εἶμαι! τὰ δάκρυά μου πίπτουν ἔπάνω εἰς τὸ φόρεμά σας ποῦ ράπτω...

Ἐλαβα τὴν χεῖρά της καὶ τὴν ἔσφιξα.

— Δὲν πιστεύω νὰ τὰ πιστεύετε αὐτὰ ποῦ ἐλέγατε τώρα; μοῦ εἶπε.

— Τί πρᾶγμα;

— Ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀγαποῦμε τὰ παιδιὰ μας μὲ ὅλην τὴν καρδιά μας γιὰ νὰ μὴν ἔχωμε βάσανα. Αὐταῖς αἱ ιδέαις εἶνε ἡ βρώμαις τοῦ μυαλοῦ καὶ ὅποιος τὰς ἔχει πρέπει νὰ καθαρῖζῃ τὸ μυαλό του· νὰ μὲ συγχωρεῖτε ποῦ μιλῶ ἔτσι.

— Ἐχεις δίκαιον, καλὴ μου Ἑλένη, ἐγὼ τὸ εἶπα αὐτὸ χάριν ἀστείότητος... Καὶ πῶς ἔγινε καλά, τὸ παιδί σου;

— Σταθῆτε νὰ τελειώσω τὸ ράψιμό μου καὶ νὰ σᾶς τὸ διηγηθῶ· εἶνε σωστὸ θαῦμα· τί λέγω θαῦμα; θαύματα, διότι δυὸ θαύματα ἔγειναν, ἕνα ποῦ ἔσωσε ὁ Θεὸς τὸ παιδί μου, καὶ δεύτερον ποῦ ἐγνωρίσαμε ἕνα ἄνθρωπο μὲ μεγάλη ἐπιστήμη καὶ μεγάλη καρδιά, τὸν ἰατρὸν Φαρὸν. Εἶνε περίφημος ἰατρός. Ὁ Θεὸς ἔξέυρει πλέον πόσοι τὸν ζητοῦν καὶ πόσα τοῦ δίδουν... Ἀπορεῖς τώρα πῶς ἔκαμνε ἐγγείρισι τοῦ μικροῦ μου... Ἄπ' ἐδῶ ἴσα ἴσα ἀρχίζει τὸ θαῦμα. Ὁ ἄνδρας μου βλέποντας ὅτι τὸ παιδί μας ἐκόντευε νὰ ἀποθάνῃ, τὰ εἶχε χάσει. Ἐξάρνα τὸν βλέπω καὶ σηκόνεται, παίρνει γρήγορα ἀπὸ τὸ σεντούκι τὸ καινουργιο τοῦ φόρεμα, τὸ μαῦρό του καπέλο κ' ἐνδύεται γρήγορα.

— Ποῦ πᾶς;

— Ὅθι πάγω νὰ εὔρω τὸν Φαρὸν.

Ἦτο τὸ ἴδιο σὴν νὰ μοῦ ἔλεγε πάγω ναῦρω τὸν ὑπουργὸ τῶν ἐξωτερικῶν.

— Καὶ θαρρεῖς ὅτι ὁ ἰατρός ὁ Φαρὸν θάχῃ τὴν ἐννοια σου... Καυμένε, θὰ σὲ διώξουν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἄμα πᾶς.

Τίποτε· ἔς τοῦ κομποῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις

βρόντα· ἦτο εἰς τὴν σκάλα καὶ τὸν ἄκουανὰ καταβῆναι τὰ σκαλιὰ ὅταν νὰ εἶχε πιάσει φωτιά τὸ σπίτι. Φωτιά! ἦτο χειρότερο ἀπὸ φωτιά.

Βάλετε τώρα μὲ τὸν νοῦ σας ἐμένα μονάχη μὲ τὸ καυμένο τὸ μικρό μου. Δὲν ἤθελε νὰ μείνῃ ἔς τὸ κρεββατάκι του, τοῦ ἄρσενε νὰ τῶχῳ ἔς τὴν ἀγκαλιά μου κουκουλωμένο μὲ τὸ παπλωματάκι του. Ἐλεγα μέσα μου: Τώρα δὲ θὰ τελειώσῃ, θὰ κλείσῃ τὰ ματάκια του καὶ πάει πλειά· κ' ἐκρατοῦσα τὴν ἀναπνοή μου διὰ ν' ἀκούσω τὴν ἰδική του ποῦ ἐγένετο ὁλοένα πειὸ ἀδύνατη.

Ἦστερ' ἀπὸ μιὰ ὥρα ἀκούω ν' ἀναβαίνουν. Ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ ἐμβαίνει ὁ ἄνδρας μου. Ἐπλεε ἔς τὸν ἴδρωτα καὶ μόλις εἰμποροῦσε νὰ ὀμιλήσῃ· τόσο λαχανιασμένος ἦτο. Χίλια χρόνια νὰ ζήσω δὲν θὰ λησμονήσω μὲ τί φωνή μοῦ εἶπε:

- Αἶ, τὸ παιδί;
- Ὅχι χειρότερα· καὶ ὁ ἱατρός;
- Θὰ ἔλθῃ.

Αὐτὸς ὁ λόγος μοῦ ἔχυσε βάλσαμο ἔς τὴν καρδιά μου· ἐνόμισα ὅτι μοῦ ξανάδινε πίσω κανεὶς τὸ παιδί μου. Ἄχ, νὰ ξέρατε τί ἀγάπη ἔχουν αὐτὰ τὰ παιδιὰ! Ἐφιλοῦσα τὸ μικρό, ἐφιλοῦσα τὸν πατέρα του, ἐγελοῦσα, ἔκλαια· ἦμουν ἡσυχὴ πλειά. Γιατί, βλέπετε, ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ θάρρος· ὁ Θεὸς μᾶς στέλλει κάποτε τέτοιαις ἐλπίδες. Καὶ ὅμως ἦτο σωστὴ τρέλλα ἡ χαρά μου, γιατί ὁ Φαρὸν ἤμποροῦσε νὰ μὴν ἔλθῃ.

- Λέγω εἰς τὸν ἄνδρα μου:
- Τὸν εὐρήκεις ἔς τὸ σπίτι του;

Τότε μοῦ διηγήθη μὲ χαμηλὴ φωνὴ τί ἔκαμε, κ' ἐκοπτε τὴν ὀμιλίαν του κάθε στιγμὴν γιὰ νὰ σκουπίσῃ τὸ μέτωπόν του καὶ ν' ἀναπνεύσῃ.

— Ἐτρέξα εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῶν παιδιῶν· ἐπειδὴ εἶνε διευθυντής, ἤλπιζα νὰ τὸν εὐρῶ ἐκεῖ. Ὁ θυρωρὸς μοῦ λέγει νὰ πάγω σὲ μιὰ χαμηλὴ πόρτα τῆς αὐλῆς· κτυπῶ, ἐμβαίω κ' εὐρίσκομαι μέσα σὲ σύννεφο καπνοῦ ἀνάμεσα σὲ καμμιὰ δεκαριά νέους ποῦ ἔπιναν τσιγάρο κ' ἐγελοῦσαν ὅταν τρελλοί.

— Ἄχ! οἱ ἀπάνθρωποι, μέσα ἔς τοὺς ἀνθρώπους ποῦ ἀπέθνησκαν...

— Μὴν τοὺς κατηγορᾶς πρὶν ἀκούσης ὅλη τὴν ὀμιλία. Τί θέλεις, φίλε μου; μοῦ λέγει ἓνας ἀπ' αὐτούς, ἓνας ψηλὸς μὲ ἄσπρη ποδιά καὶ μαῦρο σκοῦφο. Καὶ ἄμα μὲ εἶδε τόσο καταλυπημένο, μ' ἐβγάλε ὄξω ἔς τὴν αὐλή.

- Τί τρέχει; πῆς μου.
- Κύριε, νὰ μὲ συγχωρῆς, ποῦ σὲ ἀνησύχησα.
- Ἄφησε τὰ κοπιμένα· τί θέλεις;
- Ἦλθα νὰ εὐρῶ τὸν κύριον Φαρὸν γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ παιδί μου ποῦ πεθαίνει ἀπὸ διφθερίτι. Δὲν εἶμαι πλούσιος, μὰ θὰ δώσω ὅτι ἤμπορέσω.

— Ναί, ναί, καλὰ. Πόσων ἐτῶν εἶνε τὸ παιδί σου;

— Τεσσάρων.

— Ποιὸς τὸ περιποιεῖται;

— Ἐνας ἱατρός ποῦ τοῦ δίδει κἄτι μικρά, μικροῦτσικα χαπάκια σὲ πολὺ νερό.

— Ἄ! πολὺ καλὰ, εἶπε χαμογελῶντας. Μὴ λυπῆσαι.

Καὶ ἐν ᾧ ἔλεγε αὐτὰ, βγάζει τὴν ποδιά του, βάζει τὸν σκοῦφό του ἄνω σὲ μιὰ καθέκλα καὶ γράφει σ' ἓνα χαρτί.

— Τρέχα καὶ δόσε αὐτὸ τὸ γραμματάκι ἔς τὸν κύριον Φαρὸν. Νὰ ἡ διεύθυνσίς του. Ποῦ κάθεται; Στάσου νὰ πάρω τὰ χειρουργικά μου ἐργαλεῖα κ' ἔρχομαι κατόπι σου.

— Ἄ! τί καλὸς ποῦ εἴσθε, κύριε! — Μοῦ ἤρχετο νὰ τὸν φιλήσω.

— Εἶσαι λογᾶς βλέπω, μοῦ λέγει, ἔλα, τρέχα, ἄφησε τὰ λόγια· γρήγορα.

Τρέχω εἰς τοῦ ἱατροῦ μὲ τὸ γράμμα· ἦτο καλεσμένος σὲ σπίτι· λέγω εἰς τὸν ὑπρέτη του ποῦ ἐκρατοῦσε μισανοιγμένη τὴν θύρα:

— Πῆς μου ποῦ εἶνε καλεσμένος ὁ ἀφέντης σου;

— Δὲν ξέρω, μοῦ εἶπε καὶ ἔκλεισε τὴν πόρτα.

Τότε μὲ πιάνει ὁ θυμὸς· ἐβλεπα ἐμπρός μου τὸ παιδί μας ν' ἀποθνήσκῃ. Σκουντῶ τὴν πόρτα κ' ἐμβαίω μέσα.

— Δὲν φεύγω ἔτσι· ἔρχομαι ἀπὸ μέρος ἐνὸς ἱατροῦ τοῦ νοσοκομείου, καὶ θὰ μοῦ εἰπῆς ποῦ εἶνε ὁ ἀφέντης σου, καὶ ἀμέσως.

Δὲν ἀστευιόμουν, φαίνεται, γιατί μοῦ ἔδωκε ἀμέσως τὴν διεύθυνσιν τοῦ σπιτιοῦ λέγοντάς μου:

— Τώρα ἄφησέ με ἡσυχῶ καὶ κλείσε τὴν θύρα.

Παίρνω τὰ πόδια μου ἔς τὸ λαιμὸ καὶ πάγω ἔς τὴν ὁδὸν Δίλης. Ἡ αὐλὴ ἦτο γεμάτη ἀμάξια, ὅλα τὰ παράθυρα ἔλαμπαν· μὰ ἐγὼ ἀναβαίω, δὲν μὲ νοιάζει: Ἐλεγα μέσα μου: Τὸ παιδί μου πεθαίνει, τὸ παιδί μου πεθαίνει! καὶ ἀπ' τῆ βία μου ἐπατοῦσα ὅποιον εὐρίσκα ἐμπρός μου. Ἐνας γέρον ὑπρέτης μὲ σταματᾷ.

— Ποῦ πάτε δά, κύριε, ἔτσι;

— Θέλω νὰ ὀμιλήσω τοῦ ἱατροῦ Φαρὸν· εἶνε μεγάλη ἀνάγκη· εἰδοποίησέ τον, σὲ παρακαλῶ.

Ὁ γέρον μὲ κυττάζει καλὰ, ἔπειτα μὲ γλυκὸ τρόπο μοῦ λέγει:

— Καθῆστε μιὰ στιγμὴ· ἀπ' οὗ εἶνε τόση βία, θὰ πάγω νὰ ἰδῶ ἂν εἶνε τρόπος νὰ τοῦ ὀμιλήσω.

Δὲν εἰξεύρω γιατί, ἀλλ' ἄμα εὐρέθηκα ἐκεῖ ἀνάμεσα σὲ τόσοις ὑπρέτας ποῦ ἐπηγαινοσέφρηναν δίσκους, ἐνοιώθη ὅτι ἀπὸ τὰ μάτια μου ἔπεφταν δάκρυα, καὶ ἀδύνατον νὰ τὰ κρατήσω.

Ἐπειτα ἀπ' ὀλίγο ἓνας κύριος μὲ λευκὸ λαϊμοδέτη ἐμβαίνει εἰς τὴν κάμαρη ποῦ ἦμουν.

— Πού εἶνε ὁ ἄνθρωπος πού με ζητεῖ; λέγει
μέ φωνή θυμωμένη.

Μὲ εἶδε ἀμέσως εἰς τὴν γωνία πού ἦμον κ'
ἐκατάλαβε τί λύπη εἶχα μέσα μου, γιατί ἀφ' οὗ
μ' ἐκύτταξε μιὰ στιγμὴ ἤνοιξε τὸ γράμμα πού
τοῦ ἔδωκα καὶ μοῦ εἶπε με μιὰ φωνὴ γλυκειά,
μού εἶπε:

— Πήγαίνε, 'ς τὸ σπίτι σου, παληκάρι μου.
θάρρω κ' ἐγώ καρδιά! ἔρχομαι, ἔρχομαι.

Τὴν στιγμὴ ὅπου μοῦ ἔλεγεν αὐτὰ ὁ ἄνδρας
μου, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑλένη, ἤκουσα βήματα
εἰς τὴ σκάλα. Ἦταν ὁ γιατρός. Θεέ μου!

Καὶ ξέρετε τί μὰς εἶπε, ἐμβαίνοντας, με μιὰ
χονδρὴ φωνή.

— Ὀλίγο ἔλειψε νὰ σπᾶσω τὸ λαιμό μου 'ς
τὴ σκάλα σας... τί διαβολόσκαλα εἶν' αὐτή;
Πού εἶνε τὸ παιδί;

— Νὰ το κύρ γιατρέ, καλέ μου ἰατρέ.

Δὲν ἤξευρα πῶς νὰ τὸν εἰπῶ. Ἔβλεπα κάτω
ἀπὸ τὸ 'πανωφόρι του τὸν ἄσπρο λαιμοδέτη του
καὶ ἓνα σωρὸ σταυροῦς πού κρέμονταν εἰς τὸ
στήθος του.

Ἔβγαλε τὸ 'πανωφόρι του, τὸ καπέλο του,
ἐπλησίασε 'ς τὸ ἄγορι μου, καὶ τὸ ἐγύρισε ἀπ'
ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ με ἐπιδεξιότητα, με περιποίησι
καλλίτερα ἀπὸ κάθε μητέρα· ἀκούμβησε τὸ κε-
φάλι του 'πάνω 'ς τὴ βράχι του καὶ 'ς τὸ στήθος
του. Τὸν ἐκύτταζα γιὰ νὰ καταλάβω ἀπὸ τὰ
μάτια του τὴν ἰδέα του· μὰ δὲν ἔβλεπα τίποτε
μέσα 'ς τὰ μάτια του, γιατί αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι
συνειθίζου νὰ εἶν' εὐαίσθητοι ἀπὸ μέσα.

— Θὰ τοῦ κάνωμ' ἐγχείρισι· εἶνε καιρός, εἶπε.

Τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη ἐμβήκεν εἰς τὴ κάμαρά
μας ὁ βοηθός του, ἐπῆγε κοντὰ εἰς τὸν ἰατρὸν
καὶ τοῦ εἶπε σιγὰ:

— Εἰσθε δυσηρεστημένοι μαζί μου διότι σὰς
ἠνώχλησα;

— Εἶμαι δυσηρεστημένος μαζί σου, διότι δὲν
με ἠνώχλησες γρηγορώτερα. Ἐτοίμασε ὅ,τι χρει-
άζεται.

Μὰ δὲν ξέρω γιατί σὰς τὰ διηγούμαι ὅλα
αὐτὰ καλλίτερα θὰ ἔκαρνα νὰ δουλεύω.

— Ἐξακολούθησε, καλή μου Ἑλένη, ἐξα-
κολούθησε.

— Αἶ, λοιπόν, αὐτοὶ οἱ δύο ἰατροὶ πού δὲν
ἦσαν οὔτε συγγενεῖς μας οὔτε φίλοι μας τὰ ἐτοί-
μασαν ὅλα μόνοι των. Ἐν ᾧ ὁ ἄνδρας μου ἐπῆγε
νὰ δανεισθῇ λάμπαις ἀπὸ τοὺς γειτόνους, ὁ ἰα-
τρός ἔδενε με σχιναῖ ἓνα στρώμα ἐπάνω 'ς τὸ
τραπέζι καὶ ὁ μαθητὴς του ἀράδειαζε τὰ μικρὰ
μαχαιράκια...

Μονάχα ὅποιος τὰ ὑπόφερε αὐτὰ, εἰμπορεῖ
νὰ καταλάβῃ τί αἰσθάνεται μιὰ μητέρα πού
ἔχει τὸ παιδί της ἐπάνω 'ς τὰ γόνατά της καὶ
λέγει μέσα της: "Ὅλα αὐτὰ θὰ τοῦ τὰ ἐμπήξουν

'ς τὸ κορμάκι του· κ' ἂν δὲν 'πάγῃ καλὰ τὸ
χέρι των, θὰ μοῦ τὸ σκοτώσουν».

Ἀφ' οὗ ἔγειναν ὅλα ἔτοιμα, ὁ κύριος Φαρὸν
ἔβγαλε τὸ λαιμοδέτη του, ἐπῆρε τὸ μικρὸ ἀπὸ
τὴν ἀγκαλιά μου, καὶ τὸ πλάγιασε 'ς τὸ στρώμα,
ἀνάμεσα 'ς τὰς λάμπαις πού ἦσαν τριγύρω· κ'
ἔπειτα εἶπε 'ς τὸν ἄνδρα μου:

— Σὺ κράτα τὸ κεφάλι του, ἡ γυναϊκά σου
ἄς κρατῇ τὰ πόδια του... ὁ Ἀριστείδης θὰ
μοῦ δίδῃ τὰ ἐργαλεῖά μου. Ἐχεις μιὰ μικρὴ
κάνουλα, παιδί μου;

— Ναι, κύριε καθηγητά.

Ὁ ἄνδρας μου ἦτο ἄσπρος σὰν μανδύλι· εἶδα
πῶς σίμωσε τοῦ μικροῦ. Τὸ χέρι του ἔτρεμε καὶ
μ' ἐπίασε φόβος. Εἶπα 'ς τὸν ἰατρὸν:

— Καλέ μου ἰατρέ, ἀφήστε σ' ἐμένα τὸ κε-
φάλι, κάνετε μου τὴ χάρι.

— Κι' ἂν τρέμης;

— Ἀφήστε με, σὰς παρακαλῶ.

— Καλὰ, ἄς εἶνε.

Καὶ μοῦ εἶπε χαμογελῶντας·

— Θὰ σοῦ γλυτώσω τὸ παιδάκι σου, κόρη
μου· ἔχεις καρδιά καὶ σοῦ ἀξίζει νὰ τῷ χης.

Καὶ μοῦ τὸ γλύτωσε!

— Καὶ δὲν ἔτρεμε τὸ χέρι σου, καλή μου Ἑ-
λένη; ἠρώτησα.

— Βέβαια· γιατί θὰ σκότωνα τὸ παιδί μου.

— Καὶ πῶς τὸ κατώρθωσες νὰ μὴν τρέμῃ;

— Αἶ, ξέρω κ' ἐγώ; ἔγεινα πέτρα. Ὅταν
εἶνε ἀνάγκη, θὰ πῆ πῶς εἶνε ἀνάγκη.

— Καὶ εἶδες ὅλην τὴν ἐγχείρισιν;

— Ναι, καὶ τέτοια ἐντύπωσι μοῦ ἔκαμε, πού
κάπου κάπου τὴν βλέπω 'ς τὸν ὕπνο μου...
Βλέπω τὸ λαιμάκι τοῦ παιδιοῦ μου σχισμένο,
καὶ τὰς φλέβαις πού ἄνοιγε με τὰ δάκτυλά του
ὁ βοηθός καὶ τὴν ἀσημένια κάνουλα πού ἔχωσε
μέσα 'ς τὸ ἄνοιγμα, καὶ ὅλα, ὅλα... καὶ τὸ
πρόσωπο τοῦ μικροῦ μου πού ἀλλάζε ὅσο ἐμβαί-
νεν ὁ ἀέρας εἰς τὸ στηθάκι του. Φαντάσου μιὰ
λάμπα πού σβύνει καὶ βάζεις λάδι κ' ἀνάπτει
με μιὰς· τὸ ἴδιο κ' ἀπαράλλακτο. Τὸ εἶχαμε
βάλει ἐκεῖ μελανό, ἔτοιμο νὰ πεθάνῃ, με σβυ-
σμένα ἴματια καὶ τὸ εὐρήκαμε κίτρινο ἀκίμη
καὶ με ξεθωριασμένα χεῖλια, μὰ τὸ μάτι του
ἔλαμπε καὶ ἀνάπνεε ἀέρα πού δὲν ἔμπορούσε τό-
σον καιρὸ ν' ἀναπνεύσῃ, τὸ παιδάκι μου.

— Φίλησέ το, κόρη μου, μοῦ εἶπεν ὁ κύριος
Φαρὸν καὶ βάλε το 'ς τὸ κρεββάτι του· βάλε του
ἓνα ἐλαφρὸ λαιμοδέτη ἐμπρός 'ς τὴν κάνουλα...
καὶ διὰ τὸ καλλίτερο, ὁ Ἀριστείδης νὰ περάσῃ
τὴ νύκτα μαζί σας ἀπόψε· καλὰ δὲν λέγω, παιδί
μου, ὅτι θὰ μείνης ἐδῶ ἀπόψε; Ἐγὼ θὰ ἔλθω
αὔριον τὸ πρωὶ πρὶν νὰ ὑπάγω εἰς τὸ νοσοκομεῖον.
Πᾶμε καλὰ, πολὺ καλὰ.

Ἐφόρεσε τὸν λαιμοδέτην του, τὸ ἐπανωφόρι
του, καὶ ἐνῶ ἔφευγε καὶ με τὸ ἓνα χέρι του ἐκα-

ληνύκτιζε τὸν ἄνδρα μου, ἐγὼ ἐπῆρα τὸ ἄλλο καὶ τοῦ τὸ ἐφίλησα. Ἄπορῆ νὰ ἔκαμα ἄσχημα, δὲν τὸ ξεύρω, μὰ τότε δὲν εἶχα καιρὸ νὰ σκεφθῶ. Ἐγέλασε δυνατὰ καὶ εἶπε ἔς τὸν ἄντρα μου:

— Δὲν ζηλεύεις; δὲν βλέπεις πῶς ἡ γυναῖκά σου μοῦ κάνει ἔρωτα; Καληνύκτα σας, παιδιά μου.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἦλθε εἰς τὰς πέντε καὶ μισή τὸ πρωὶ δροσερὸς καὶ ξυρισμένος πάλι. Μοῦ φάνηκε πειὸ χονδρὸς παρὰ ἀπὸ βραδύς, καὶ νὰ σὰς πῶ τὸ γιατί; ἔφερε μαζὺ του τέσσαρες μποτίλιαις μπορδῶ, δυὸ εἰς τὰς τσέπαις του καὶ δυὸ εἰς τὰς μασχάλαις του.

— Πρέπει νὰ πιῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ κρασί τὸ παιδί. Πῆγε καλά, ἀπόψε;

— Naί, κύριε καθηγητὰ εἶπεν, ὁ Ἄριστείδης, ὁ βοηθός, λαμπρὰ.

Τὸν λέγω Ἄριστείδη μὰ ἔμαθα τὴν ἄλλην ἡμέρα ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο λαμπρὸς ἰατρός καὶ κοντὰ ἔς τ'ἄλλα καὶ ἀνεψιὸς τοῦ κυρίου Φαρὸν, ἀλλὰ ἔλεγε πάντα: «Naί, κύριε καθηγητὰ ὄχι, κύριε καθηγητὰ», σὰν ἕνας στρατιωτικὸς ποῦ λέγει: «Naί, στρατηγέ, ὄχι, στρατηγέ!»

Ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἤρχοντο καὶ οἱ δύο καθὲ ἡμέρα. Καὶ ὅταν ἤκουα τὴν ἄμαξαν νὰ ἐμβαί- νη ἔς τὸ στενὸ δρόμο μα; καὶ νὰ σταματᾷ ἐμ- πρὸς ἔς τὴν θύρα μας:

— Πῶς θὰ κάνωμε, Θεέ μου, νὰ τοὺς πλη- ρώσωμε; ἔλεγα.

Εἶχαμε ἐρωτήσαι δεξιᾷ ἀριστερᾷ καὶ ἐμάθαμε ὅτι ὁ κύριος Φαρὸν ἰατρεὺς πρίγκιπας, πλουσίους κ' ἔπερνε χιλιάδαις.

Ἡμεῖς εἶχαμε καμμιά ἑκατοστὴ φράγκα· μὰ ἔλεγα μέσα μου: Ἄν μὰς ζητήσῃ τὰ διπλά ἢ τὰ τρίδιπλα; Τί νὰ κάνωμε; Τὸ εἶχα καὶ μὸ. Ἐνα πρωὶ ποῦ ἦτο ἐκεῖ ὁ ἄνδρας μου, τὸ ἐπῆρα ἀπόφασι καὶ εἶπα:

— Ἐξοχώτατε, εἶσθε καλὸς ἄνθρωπος, πολὺ καλὸς μὰς ἐγλυτώσατε τὸ παιδί μας.

— Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια, κόρη μου, διότι ἐκινδύ- νευε· ἀλλὰ εἶνε τὸ ἐπαγγελεμά μου, βλέπεις, νὰ γλυτώνω τὰ παιδιὰ...

— Ὅχι ὅμως καὶ τῶν πτωχῶν.

Καταλαμβάνεις, κυρία Εὐτέρπη, ἔφερνα μὲ τρόπο τὴν ὀμιλία εἰς τὸ προκειμένον.

— Πῶς ὄχι καὶ τῶν πτωχῶν; Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγεις! Ἴσα ἴσα τῶν πτωχῶν, διότι αὐτοὶ ἔχουν ἀνάγκην βοηθεῖας...

— Νοιώθω ὅτι ἔχετε πολὺ καλὴ καρδιά, ἐξο- χώτατε, μὰ... δὲν πρέπει πάλι... τώρα ποῦ ἔγεινε καλὰ τὸ παιδί... θέλαμε... δὲν ἤμεθα πλούσιοι, ἀλλὰ τέλος πάντων...

Τὸ καταλαμβάνει, ἤμην κόκκινη σὰν πετεινός, καὶ ὅσο ἐπροσπαθοῦσα νὰ τὰ καταφέρω καλὰ τόσο μπερδεύονταν ἡ γλῶσσά μου.

— Θέλετε νὰ μὲ πληρώσετε; διατί δὲν τὸ λέγετε καθαρὰ; Λοιπὸν ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι δὲν μοῦ χρωστᾷτε τίποτε· εἶσθε εὐχαριστημένοι;

— Ἄ! ὄχι, κύριε Φαρὸν... μόνον αὐτὸ δὲν γίνεται... δὲν γίνεται!

— Ἄφρησέ μας νὰ σὰς δώσωμε ὅσα ἴμορουμε, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ ἄνδρας μου.

— Καλὰ, δὲν ἐννοῶ νὰ σὰς προσβάλω, παι- διά μου. Θέλετε νὰ μοῦ πληρώσετε τὰς ἐπισκέ- φεις μου καλὰ· πληρώσετε· εἴκοσι φράγκα. Καὶ ξεφορτωθῆτέ με!—ἦτο τόσο νόστιμος ὅταν ἔκαμνε τὸν θυμωμένον. Ξεφορτωθῆτέ με· μανία ποῦ σὰς ἔπιασε μὲ τὴν πληρωμή! εἴκοσι φράγκα, οὔτε λεπτὸ ὀλιγώτερο. καὶ δὲν τὰ θέλω εἰς χαρτιά, θέλω τάλληρα... Τὴν Κυριακὴν ποῦ μὰς ἔρ- χεται ἐνδύσε τὸ ἀγόρι σου. Τὸ παιδί πρέπει νὰ πάρῃ ἀέρα καὶ νὰ κάμῃ ἕνα γύρο εἰς τὴν ἐξοχὴ μὲ ἄμαξα... θὰ στείλω τὴν ἄμαξα νὰ σὰς πάρῃ.

— Μὰ τὸ λοιπὸν εἶσαι καλὸς σὰν Θεός, κύ- ριε Φαρὸν.

— Λίγαις φωναῖς, παρακαλῶ. Μετὰ τὸν πε- ρίπατο, ἀναβῆτε ἔς τὸ σπῆτι μου νὰ μοῦ εἰπῆτε καλημέρα, καὶ τὸ παιδί ἄς μοῦ φέρῃ τότε τὰ χρήματα. Σύμφωνοι;

— Aἶ, κυρία Εὐτέρπη, προσεῖπεν ἡ Ἐλένη, τὸ ἴδιο βραδύ μὰς ἔστειλε δέκα μποτίλιες κρασί μπορδῶ, ἂν καὶ μὰς ἔμειναν ἀκόμη τρεῖς τέσσα- ρες. Τί ἄνθρωπος αἶ; Μὰ πάλι κ' ἐγὼ νὰ ξεύρω πῶς σήμερα τοῦ χρειάζεται τὸ δεξιὸ μου χέρι, θὰ τοῦ πῶ ἀμέσως: Κόψε το, ἰατρέ!

Εἴκοσι φράγκα! εἴκοσι φράγκα. Ὅτ' ἔκανε νὰ τοῦ δίδωμε τοῦλάχιστο πεντακόσια. Μὰ τὰ πῆρε κ' αὐτὰ γιὰ νὰ μὴ μὰς προσβάλῃ. Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ θέλησα νὰ τοῦ κάνω ἕνα δῶρο. Ἀγόρασα πανί, τὸ πειὸ ὠραῖο πανί ποῦ ἴμορουμε νὰ βρεθῆ καὶ τοῦ ἔκαμα μιὰ δωδεκάδα πουκάμισα.

— Καὶ πῶς τοῦ ἐπῆρες μέτρο; ἠρώτησα.

— Αὐτὸ μ' ἐδυσκόλευσε πολὺ· μὰ ὅταν θέλω κάτι, βάζω πείσμα. Ἐπῆγα κ' εὐρήκα τὸν ὑπη- ρέτη του. ποῦ μὰς ἐγνώριζε γιατί μὰς ἔφερε τὸ κρασί· τοῦ εἶπα ὅτι ὁ ἰατρός μὲ παράγγειλε νὰ συνεννοηθῶ μὲ τὴν γυναῖκα ποῦ τὸν ἔπλενε διὰ νὰ διορθώσω τὰ ἀσπρόρρουγά του. Καλὰ ποῦ τὸ σκέφθηκα. Ἄμα ἔμαθα ποῦ ἐκάθητο ἡ πλύστρα ἐπῆγα καὶ τῆς εἶπα ὅτι ὁ ἰατρός μοῦ παράγγειλε ἴπουκάμισα ὅμοια καὶ ἀπαράλλακτα μὲ αὐτὰ ποῦ φοροῦσε· ἐπῆρα μέτρο. Τότε ἴσα ἴσα ἔτυχε καὶ εἶχα βιαστικαῖς δουλιαῖς· ἀλλὰ ἐδούλευα τὴν νύχτα· τὴν νύκτα τῆραψα τὰ δώδεκα ἴπουκά- μισα. Καὶ τὸ παράξενο εἶνε πῶς αὐτὴ ἡ ἀγρυπνία μ' εὐχαριστοῦτε ἀντὶ νὰ μὲ κουράζῃ.

Ἐλεγα μὲ τὸν νοῦ μου·

«Ἐβαλες πείσμα νὰ μὴν πάρῃς λεπτά, κύρ ἰατρέ· μὰ δὲ θὰ μ' ἐμποδίσῃς νὰ ξευκτῶ γιὰ σένα». Κ' ἐδούλευα, ἔραπτα...

Καὶ ἔγειναν καὶ τὴν ποικίλην ἐντέλεια, κόψιμο, βράσιμα, κέντημα μοναδικό.

Μὰ τί φλυαρία εἶν' αὐτὴ τοῦ μέπιεσε σήμερα, τὸ φόρεμα περιμένει.

Καὶ ἐξηκολούθησε τὸ βράσιμόν της. . .

(Gustave Droz)

κ.

ΑΚΟΣΜΙΑ ΤΩΝ ΟΔΩΝ

Κύριε Διευθυντά,

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς Ἀνατροπῆς τοῦ Λαοῦ καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ φίλου μου Κλαρᾶ, οὐτινος ἐδημοσιεύθησαν αἱ ιδέαι καὶ ἐπ' ὀνόματι ἐμοῦ, οὐτινος ἐδημοσιεύθη τὸ χειρόγραφον· οὐδέποτε ἕως τώρα ἐδημοσίευσεν τίποτε οὐδέποτε δ' ἐφανταζόμην ὅτι τὰ γράμματα τοῦ ἀλφριθμοῦ διερχόμενα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ στοιχειοθέτου λαμβάνουν τόσον γόητρον· τώρα ἐξηγῶ τὴν μανίαν, τὴν ὁποῖαν ἔχει ὁ ἀνεψιός μου νὰ γράφῃ καὶ νὰ τυπῶνῃ — γράφει στίχους ὁ ταλαίπωρος καὶ ὅπως μοῦ λέγουν οἱ πραγματογνώμονες, στίχους εὐτελοῦς ἀξίας! . . . — καὶ ἀντὶ νὰ πάρῃ τὸ δίπλωμά του, διὰ τὸ ὁποῖον φροντίζομεν ὅλοι. . . ἐκτὸς αὐτοῦ, ὁ κύριος διηγῆται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τὰ αἰσθήματά του, διὰ τὰ ἅποια κανεὶς δὲν φροντίζει, καὶ κανεὶς δὲν ἐρωτᾷ. Φαντασθῆτε ἓνα ἄνθρωπον ν' ἀπαντᾷ δίχως νὰ τὸν ἐρωτῶν. . . Δὲν σὰς φαίνεται κωμικώτατος;

Τὸ συμπέρασμα πάντων τούτων εἶνε ὅτι ἐνθαρρυνθῆς ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν τῆς Ἐστίας, ὑποβάλλω ὑμῖν τὰς ἐπομένους σκέψεις περὶ ζητημάτων σοβαρωτάτου.

Εἰξεύρετε πόσον δυσχερὲς καὶ περίπλοκον πρᾶγμα εἶνε ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων, καὶ εἰς ποίας μερίμνας ἐμβάλλει τοὺς δυστυχεῖς γονεῖς, ὅσους, ἐννοεῖται, συναισθάνονται ποῖαν εὐθύνην ἔχουν, καὶ ἐννοοῦν νὰ τιμῆσουν μέχρι τέλους τὴν ὑπογραφὴν των εἰς τὰς συναλλαγματικὰς ταύτας τὰς ἁποίας ἐξέδωκαν.

Ἐν τοῖς κόλποις τῆς οἰκογενείας γίνεται ἡ ἱερὰ κατεργασία ἐντίμων καὶ ἐναρέτων μελῶν διὰ τὴν κοινωνίαν. Ὅπως δὲ εἰς τὴν βιομηχανίαν διὰ νὰ παραχθῇ ὠραῖον ὕφασμα, ἐπὶ παραδείγματι, ἀπαιτεῖται ἡ ἐπίπονος τοῦ ἐργοστασίου ἐργασία, ὁμοίως ἡ καλὴ ἀνατροφή τῶν τέκνων ὑποκρύπτει κόπους καὶ θυσίας τῶν γονέων. Γνωρίζω μητέρας καὶ πατέρας, ὅτινες μακρὰ ἐλαττώματα μετὰ τῆς ἡλικίας βίωθόντα ἐν αὐτοῖς ἀπέσπασαν ἡρωϊκῶς ὅπως παράσχωσιν ἐαυτοὺς ἄμωμον ὑπόδειγμα εἰς τὰ τέκνα των.

Ἄλλὰ δυστυχῶς ὅ,τι κάμνει ἡ οἰκία τὸ καταστρέφει ἐν πολλοῖς ἡ ὁδός.

Ἡ ὁδός!

Δὲν εἶνε κανενὸς κτῆμα καὶ ἀνήκει εἰς ὅλους. Αἱ αὐτὴν δύναται νὰ λεχθῇ ὅ,τι εἶπε διὰ τὴν μητρικὴν καρδίαν ὁ Οὐγκώ:

Chacun en a sa part et tous l' ont tout entier.

Ἄλλὰ τινες μεταχειρίζονται τὴν ὁδὸν ὡσανεὶ ἦτο ἰδική των ἀποκλειστικῶς· κάμνουν ὅ,τι θέλουν ὡς ἀπόλυτοι κύριοι· ἀδιαφοροῦσι διὰ τοὺς ἄλλους· δὲν σέβονται τίποτε, διότι δὲν ἔμαθον νὰ σέβωνται τὸν ἑαυτὸν των. Ἀνακινοῦσι τὸν ἠθικὸν βόρβορον, ὅστις ἀπόζει δυσωδέστερον τοῦ ἄλλου καὶ ἐκπέμπει λοιμωδωδέστερας ἀναθυμιάσεις εἰς τὴν ψυχὴν· ἀσχημονοῦσιν, ὑβρίζουσιν. Δὲν σέβονται τὰς λευκὰς τρίχας τοῦ διερχομένου γέροντος, δὲν σέβονται τὴν αἰδῶ τῆς σεμνῆς νεάνιδος, δὲν σέβονται τὴν ἀθωότητα τοῦ παιδίου.

Ἐνίοτε πρέπει καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς οἰκίαις ὑμῶν νὰ βύωμεν τὰ ὄψα καὶ νὰ κλειώμεν τὰ ὄμματα, διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ κλειώμεν μόνον τὰ παράθυρά μας.

Δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον, ὅπερ συνέβη εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον πρό τινας.

Ἐκαθήμεθα εἰς τὴν τράπεζαν· ἡ σύζυγός μου, αἱ δύο θυγατέρες μου, οἱ δύο μικροὶ υἱοὶ μου, καὶ ἐγώ· ἦτο μεσημβρία· διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου τοῦ ἐστιατορίου ἤρξετο ἑλαφρὰ αὔρα δροσίζουσα τὸν μεσημβρινὸν καύσωνα· ἠσυχία περίεζε· οὐδὲ ὁπωροπώλου ἢ πλανοδίου μικρομποροῦ φωνή· ἤμεθα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ φαγητοῦ· δὲν ἀντηλλάσσομεν λέξιν.

Αἴφνης ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑπὸ βραχνῆς διεσφαρμένον φωνῆς ἐκπεμφθεῖσα ἔφθασε μέχρι τοῦ ἐστιατορίου, μέχρις ἡμῶν, μία ὕβρις.

Μία ὕβρις ἣτις θὰ μολύνῃ τὴν γραφίδα μου ἂν τὴν γράψω. Μία ὕβρις τόσον γυμνή, ὥστε δὲν ἀπῆται διασφαρὰν ὅπως ἐννοηθῇ, εἰσῆρχετο καὶ εἰς τὸ ἀθωότερον οὖς.

Πάντες διὰ μιᾶς συνετραχῆσαν.

Τὰ βλέμματά μου ὁρμεφυτῶς διεστυρωθήσαν πρὸς τὰ τῆς συζύγου μου. Αἱ δύο θυγατέρες μου ἔκυπτον μετ' αἰδοῦς εἰς τὰ πινάκιά των· οἱ δύο μικροὶ μου υἱοὶ μὲ παρετήρουν ἀκίνητοι μὲ βλέμμα φοβισμένον ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς κακοηθείας.

— Κλείσε τὸ παράθυρον! ἐφώνησα ἑξαλλος πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν. Ἄλλὰ τοῦτο ἐφώνησα διότι εἶχον ἀνάγκην νὰ φωνάξω, διὰ νὰ μὴ πνιγῶ ὑπὸ τῆς ἀγανακτήσεως. Ἡ φωνὴ ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ καὶ διὰ τοῦ κλειστοῦ παραθύρου· καὶ ἔτριμεν ἡ καρδία μου μὴ τὴν ἀκούσω καὶ πάλιν. . .

Μόνον οἱ γονεῖς, μόνον ὅσοι κατέστησαν σκῶπον τοῦ γήρατος των τὴν ἀνατροφήν των τέκνων των, δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν εἰς ποῖαν θέσιν εὐρισκόμην.

Πῶς; ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων μου ἦτο εἰς